

feiten en meningen uit de media- wereld

JAN DRIJVERS

EN

WIM VAN DER BIESEN

De Nederlandse omroepvereniging VERO-NICA telt thans meer dan 450.000 leden. Dit betekent dat de VOO het vereiste ledenaantal bezit om A-omroep te worden naast de TROS, de AVRO, de KRO, de VARA en de NCRV. In april 1984 zal de Veronica-Omroeporganisatie dan ook officieel de status van A-omroep aanvragen. Tegen die tijd hoopt men dicht bij het half miljoen leden te zitten.

De ALGEMENE VERENIGING van de BEROEPSJOURNALISTEN in België maakt zich bezorgd om haar monopolie inzake nieuwsverstrekking. Naar aanleiding van de foute berichtgeving van Radio Contact volgens dewelke brandstofverdelers zouden staken en de daaropvolgende paniekreactie in de Brusselse agglomeratie, alsmede door de valse melding van nieuwe aardbevingen op een Luikse vrije radio na de aardbeving aldaar, waarschuwde de A.V.B.B. voor de gevaren van informatie verzorgd door niet-beroepsmensen. Voor het A.V.B.B. heeft de informatie zo'n essentiële waarde voor de democratie dat ze best verstrekt wordt door beroepsmensen. Wat de VRIJE RADIO'S betreft werd er een regeringsballonnetje opgelaten om de zendbreedte te verruimen tot 108 MHz voor al de erkende vrije radio's. Dat zijn er, na absolute van minister Poma, in totaal 420.

De EUROPESE GEMEENSCHAP heeft een doorlichting gemaakt van de FILMINDUSTRIE in haar lidstaten. In een rapport waarschuwt ze dat de filmsector in de Europese Gemeenschap een ernstige crisis doormaakt. De oorzaken hiervan dienen deels gezocht bij de semi-monopolistische positie van de Amerikaanse distributiemaatschappijen maar ook bij de opkomst van de televisie.

Prof. Marck pleitte dan ook voor een behoud van de nationale subsidies en voor een nauwere samenwerking tussen tv en film ter heractivering van de Europese filmproductie.

De DOTATIE die de BRT van de Vlaamse regering voor 1984 zou ontvangen, zou in vergelijking met 1983, 5,3 % hoger liggen. In deze dotatie zou een bedrag voorzien zijn om een vijftigtal nieuwe medewerkers aan

te trekken, die een gedeelte van de 155 vacatures, ontstaan als gevolg van het bezuinigingsbeleid, zouden kunnen opvullen. Hierbij zal prioriteit gegeven worden aan de afdeling teletekst, aan de techniek van de elektronische opnamen en vooral aan de erg onderbemande nieuwsdienst.

Nog dit jaar start de Vlaamse Uitgeversmaatschappij (VUM) die De Standaard, Het Nieuwsblad en De Gentenaar publiceert met een NIEUW DAGBLAD.

De nieuwe krant, waarvoor voorlopig nog geen titel gevonden is, dient een uitgesproken gezinsblad te worden: klein van formaat, rijk geïllustreerd, niet wars van 'kuisse' sensatie, zonder lokale edities en met een geringere belangstelling voor sportberichten. Daarnaast blijft de krant de parolen van de Standaardgroep skanderen: Vlaams, christelijk, democratisch en voor de vrije markt.

Voor het project werd een nieuwe vennootschap opgericht, Infotecs, met een startkapitaal van 40 miljoen waarvan minstens 75% door de VUM werd ingebracht. De algemene leiding zal berusten bij Piet Anthierens, commercieel directeur van de Standaardgroep en aan het hoofd van een autonome redactie van naar verluidt een vijftigtal redacteurs komt Bert Claerhout te staan, voormalig sportjournalist bij Het Nieuwsblad.

Het project zou met de nodige wrevel en ongerustheid ontvangen worden zijn bij het personeel van de andere bladen van de Standaardgroep.

Op 1 januari 1984 werden de POSTTARIEVEN voor dagbladen en tijdschriften drastisch VERHOOGD. Voor dagbladen en tijdschriften die onder omslag worden verzonden, betaalt men nu 2 BF. in plaats van 1,5 BF. Postabonnementen gingen van 0,75 BF. naar 1 BF. De portokosten van "geschriften met overwegend wijsgerige inslag en niet-geadresseerd" stegen van 0,60 BF. naar 0,80 BF.

BRT-2 radio heeft de strijd aangeboden met de vrije zenders om de populariteit van de jongere luisteraars. Daarom ging men begin januari van start met het project "RADIO 2". Van maandag tot vrijdag hante-

ren de gewestelijke oproepen een beurtrol om tussen 17 en 22 uur onder de nieuwe noemer popprogramma's uit te zenden. Door de nadruk op muziek hoopt Radio 2 zo de kwalitatief betere en populairdere door-slag te worden van de vrije zenders.

De jaarlijkse RADIO- en TV-OSCARS gingen voor 1983 respectievelijk naar het jongeren-programma "Elektron" "voor de manier waarop een mengeling van wetenschappelijke onderwerpen en moderne muziek voor elke leeftijd vlot, begrijpelijk, speels en toch met goede smaak worden voorgesteld" en naar het zaterdagochtend-programma "Het Kraaienest" "voor zijn veelzijdige actualiteit die op een indringende en toch zeer aansprekende wijze gebracht wordt".

De Vereniging van de Vlaamse Televisie- en Radiopers heeft de PRIJS van de TV-KRITIEK 1983 toegekend aan regisseur Cecil Marichal voor haar programma "Het Slachtoffer", uitgezonden in de reeks "Kijk Mensen". De jury loofde vooral "de fijngevoeligheid en de beeldende kracht waarmee slachtoffers van machtsmisbruik en geweld werden benaderd".

De gouden KLOKKE-ROELAND-PRIJS 1983 voor de radio ging naar de middaguitzending "Het Vermoeden" van BRT 1, "een programma waarin informatie en ontspanning op een prettige manier worden gepresenteerd".

De Grote Prijs van de UNIE van de BELGISCHE FILMKRITIEK werd voor 1983 toegekend aan "Zelig" van Woody Allen.

De bedoeling van deze Grote Prijs, die reeds voor de dertigste maal werd uitge-reikt, bestaat er niet in de beste film van het jaar te bekronen, maar wel die film die onder de beste films het meest heeft bijgedragen tot de filmkunst.

Ondanks een verlies van ruim duizend leden blijft de AVRO einde 1983 de grootste omroepvereniging van Nederland (801.250 leden). Ook de KRO verloor meer dan negenduizend leden (598.408), maar de grote verliezer was de TROS die voor het eerst in haar bestaan achteruitging en meer dan

22.000 leden verloor (741.194). De grootste ledenwinst ging in 1983 naar de Veronica Omroep Organisatie: meer dan honderdduizend nieuwe leden (460.977). Veronica hoopt dan ook zo vlug mogelijk A-omroep te kunnen worden. De Evangelische Omroep boekte een winst van 78.000 leden (342.769) en wil in 1984 tot B-omroep promoveren. De VPRO, die in 1983 B-omroep werd, groeide met ruim 7.000 leden aan (359.372), terwijl de NCRV tweeduizend leden bijkreeg (533.271). De VARA tenslotte, die de laatste jaren voortdurend achteruitging, zag in 1983 haar ledenaantal met vierhonderd stijgen tot 518.121.

De geest van Citizen Kane leeft voort in de persoon van de Australische krantenmagnaat RUPERT MURDOCH. Tot hier toe kan hij zich al beroemen op het grootste pers-imperium van de Westerse wereld. Zowel in Australië (Daily Mirror, Daily Telegraph, Sunday Telegraph,...), Groot-Brittannië (The Sun, The Times, News of the World, The Sunday Times,...) als de U.S.A. (New York Post, Boston Herald, Star, The Village Voice,...) beheert zijn News Corporation tal van dagbladen, weekbladen en magazines. Nu lijkt hij ook vast besloten zijn tentakels uit te spreiden over de satelliet-televisie. Daartoe heeft hij in hogergenoemde drie landen reeds het eigendom verworven van enkele televisiemaatschappijen. Kroonstuk op het werk moet echter de overname worden van het grote Amerikaanse amusements- en communicatieconcern Warner Communications. Door Amerikaanse tegenkanting was hij er echter einde maart nog niet in geslaagd een meerderheidsparticipatie te verwerven. Indien Murdoch in de overname slaagt, steekt deze Australische "mediakangoeroe" meteen de suprematie over de satelliet-tv-markt in eigen buidel.

In het kader van het regeerakkoord tussen de meerderheidspartijen CVP en PVV tegen de achtergrond van een partijpolitieke hetze tegen de BRT-berichtgeving, voert de Vlaamse Gemeenschapsminister Poma gesprekken met de geschreven pers om mee te participeren bij de oprichting van een door reclame gefinancierde TWEDE OMROEP. Die privé-omroep zou naast de openbare BRT komen te staan, die met gemeenschaps-gelden wordt betaald. Heeft Poma de eventuele oprichting van zulke omroep afhankelijk gemaakt van het

fiat van de pers, dan hebben de uitgevers van weekbladen al laten weten weinig heil te zien in het project. Ze zijn vooral bevreemd voor de gevolgen van de invoering van etherreclame op hun eigen advertentie-inkomsten. Voorts stellen ze zich ook vragen omtrent de financiering van het project. Bij de krantenuitgevers zijn de meningen verdeeld. Wijst een meerderheid de plannen vooralsnog af dan heeft de Vlaamse Uitgeversmaatschappij (Standaard, Nieuwsblad, Gentenaar) alvast laten weten belangstelling te hebben voor een "onafhankelijk" televisiestation in Vlaanderen. Ook de NV Concentra (Belang van Limburg) houdt haar interesse onverminderd gaande. Is het al dan niet toelaten van etherreclame een nationale bevoegdheid, dan heeft premier Martens laten weten dat de gemeenschappen moeten beslissen op welke zenders en onder welke voorwaarden die reclame zal gevoerd worden.

Vanuit een zelfde (centrum)rechtse windrichting wordt de laatste tijd de BRT-BERICHTGEVING als vogelpikschijf gebruikt om ongenoegen te uiten en desgevallend een pleidooi te houden voor de oprichting van een nieuwe zender, of een 'alternatief' nieuws.

De eerste pijltjes waren reeds verleden jaar binnenskamers geworpen door administrateur-generaal Vandenbussche die zijn eigen informatieve en para-informatieve programma's en hun verantwoordelijken de mantel uitveegde voor wat hij aanzag als tendensieuze berichtgeving omtrent de plaatsing van kernraketten en de politieke discussie daarover.

Bij de behandeling van zijn dossier in de Raad van Beheer werd deze versie ont-kraacht en door de Raad werden de feiten gecatalogeerd als 'tekortkomingen', veroorzaakt door organisatorische moeilijkheden, die ondermeer verband houden met de krappe bezetting van de nieuwsdienst.

Ook het satirische programma TV-Touché diende kritiek te slikken omwille van een gewraakte pauspassage in de oudejaarsavonduitzending.

Een andere procureur was cultuurminister Poma die, toen bleek dat 8 van de 10 nieuwe BRT-journalisten op hun examen voorbereid waren geworden door een cursus van het ACOD, het voorstel opperde om in de toekomst de BRT-journalisten bij hun kandidatuurstelling politiek kleur te laten bekennen.

Tenslotte vraakt de CVP de gebrekkige berichtgeving over de eerste dag van hun partijcongres en riep haar coalitiepartner op om werk te maken van het doorbreken van het BRT-monopolie.

Toch is het niet al tegenwind die de nieuwsredactie te verwerken krijgt. In zijn rekwisitoor schaarde de auditeur van de Raad van State zich achter de journalistieke aanpak van radio-journalist Daniel Buyle die door Vandenbussche werd gesanctioneerd omwille van zijn te harde aanpak van premier Martens na de coalitievorming in 1981.

Bakkeleien in eigen land de betrokken partijen met slagen boven en onder de gordel over het doorbreken van het BRT-monopolie en de eventuele oprichting van een "onafhankelijk" televisienet, dan zijn ook onze buurlanden druk bezig hun programmapark uit te bouwen.

In Nederland bereikten CDA en PVDA over de coalitiegrenzen heen een akkoord tot oprichting van een DERDE NET.

In Frankrijk ging CANAL PLUS van start, een eerste experiment met betaaltelevisie. Vanaf het begin van dit jaar is ook TV 5 van de grond gekomen. Dit is een project van vijf Europese franstalige netten (TF 1, A2, FR3, SSR en RTBF) om elke avond tussen 19 u. en 22 u. een bloemlezing van hun beste programma's via de E.C.S.-satelliet te verspreiden.

Het Franse persboekje "LE MONDE" staat op een erg wankel voetstuk. Een verlies van ongeveer 50.000 lezers over de laatste twee jaar ging gepaard met een financieel tekort van 23 miljoen in 1983. Men slaagt er bovendien niet in een nieuw lectoraat aan te boren en door haar specifieke eigendomsstructuur die de krant tot bezit maakt van haar werknemers, kan ze ook niet uit reservefondsen putten. Het inkrimpen van de premies bleek als bezuinigingsmaatregel onvoldoende zodat weldra 110 werknemers van boven de 55 jaar op gedwongen pensioen zullen gaan. Onder de 37 betrokken journalisten bevinden zich enkele kopstukken van het blad.

In zijn concurrentieslag met "Le Matin" en vooral met het succesrijke "Libération" stampst het trouwens ook andere heilige huisjes in. Waren FOTO'S tot nu toe taboe, dan krijgen die nu wel hun plaats in het gezaghebbende Franse dagblad. Onder de

titel "L'évasion et la modernité" heeft directeur André Laurens in een soort hoofdartikel (dat op de eerste pagina verscheen van het nummer van 21 januari 1984) meegedeeld dat men voortaan ook in "Le Monde" foto's zal aantreffen. Dit betekent echter niet dat men overdadig zal illustreren of dat de tekst er zal onder lijden, want, aldus de directeur, het geschrevene zal bij "Le Monde" steeds de pijler van de informatie blijven.

De foto's verschijnen dan ook hoofdzakelijk in de bijvoegsels en vooral in de twee nieuwe weekeindbijlagen: "Le Monde Loisirs" (vrijdag) en "Le Monde Aujourd'hui" (zaterdag). Wellicht zijn deze "vernieuwingen" niet vreemd aan de opmerkelijke daling van de oplage van deze kwaliteitskrant.

Uit een onderzoek van een reclamebureau bleek dat een gemiddeld AMERIKAANS gezin in 1983 ongeveer een derde van de dag voor het TELEVISIESCHERM doorbrengt, nl. zeven uur en twee minuten. Dit was een absoluut record; in 1982 keek men nog zes uur en 48 minuten. In december 1983 bedroeg de gemiddelde kijkduur zelfs 7 uur en 37 minuten.

In de jaren vijftig keek dat gemiddelde gezin slechts vier en een half uur per dag naar de televisie. In 1956 werd de vijfjuren-grens doorbroken en vijftien jaar later keek men reeds meer dan zes uur.

Zette het NEDERLANDSE parlement eind januari een punt achter het debat omtrent de MEDIANOTA van minister Brinkman, dan had het er enkele weken later al alle schijn van dat de politiekers hun huiswerk opnieuw zouden moeten maken. De NOS is erg ongelukkig door de beslissing om de meerderheid van het bestuur van de toekomstige programmastichting van de NOS te laten bestaan uit omroepvertegenwoordigers, de uitsluiting van deelname aan de zenduitbreiding van twintig uur en de dreigende ontslagen van 150 werknemers door de opgelegde 30 miljoen besparingen. Het monopolie van de bedrijven over de toegang tot de abonneetelevisie bleek reeds een loze belofte bij het akkoord tussen CDA en PVDA

• Deze overeenkomst over de coalitiegrenzen heen houdt in dat de PVDA de CDA zou steunen in haar eis tot een derde tv-net terwijl de PVDA steun zou verleend worden bij

haar voorstel om ook de omroepen tot de abonnee-tv toe te laten. De geïnteresseerde bedrijven, VNU en Delta-distributie hebben al laten weten van deelname te zullen afzien als de omroepen zelfstandig abonnee-tv zouden mogen exploiteren.

De Kamer steunde ook het kabinetsbeleid om de pers toegang te geven tot de nieuwe media en om ook de tijdschriften te laten mee-eten van de staatssteun via het bedrijfsfonds voor de pers. Over de eis van de VVD om reclame toe te laten op de regionale en lokale omroep werd nog geen duidelijkheid bereikt. De beslissing omtrent de medianota was half maart nog niet gevallen.

LA LIBRE BELGIQUE viert dit jaar zijn HONDERDSTE VERJAARDAG.

Het is immers een eeuw geleden dat Le Patriote verscheen, de voorloper van La Libre Belgique. Het blad was opgericht door broers Luis en Victor Jourdain met de bedoeling op adequate wijze de katholieke ideeën te verspreiden. Dit bleef het ook doen nadat na W.O. I het blad de naam veranderde in La Libre Belgique.

De krant is lang de spreekbuis van de P.S.C. geweest tot het blad een meer onafhankelijke koers ging volgen in katholiek-conservatieve richting. Die principiële beginselvastheid uit zich niet alleen in haar opiniërende artikels op religieus vlak, maar manifesteerde zich ook in de oprichting van een ideologisch comité dat de redactionele onafhankelijkheid diende te vrijwaren toen Maurice Brébart van het liberale "La Dernière Heure" in 1973 77 t.h. van de aandelen kocht.

Het lezersaantal van La Libre Belgique brokkelt gestaag af en de oplage wordt nu nog maar geraamd op 60.000 exemplaren

De "MARKETING PRIJS" van het Brusselse marketing- en reclamebureau VVL/BBDO, ter waarde van 30.000 BF., werd toegekend aan de heer Ludo Jacobs, oud-student van het Departement Communicatiewetenschappen van de K.U. Leuven, voor z'n eindverhandeling "Het fear appeal in de persuasieve communicatie. Een literatuur- en praktijkonderzoek".